

ningens Bydende." I en Cancellisfrivelse af 9de Januar 1849 — som findes i Udsings Samling — hedder det, at det daværende kongelige General Tolb- og Commercecollegium ansaae Ophævelsen af Huseerfriheden for ønskelig, og at dette sees at have været tilraadet af det overveiende Fleertal af Amtmændene, Amtsraadene og Kjøbstædernes Communalbestyrelser, hvis Erklæringer havde været indhentede. Jeg vil ogsaa tillade mig at gøre opmærksom paa, at skulde der paa Landet være Trang til Robbersmede, vil der jo aabnes Afgang dertil efter 1ste Januar 1862, og endelig vil jeg bede Enhver vel betænke, hvad det dog egentlig har at bethyde, om Landmanden herefter skulde hente sine Robbervarer i Kjøbstæderne ligesom andre Haandværksarbejder, og vel at betænke, om den Bequemmelighed, som Landmanden derved kunde faa, i mindste Maade kan sættes i Sammenligning med det Tab, som en talrig Klasse af Haandværkere lide derved, at Robbersførerne saa at sige toge Brødet ud af Munden paa dem. Jeg mener endogsaa, at det er noget høist Krænkende for Robbersmedene, at de maa se Robbersførerne omkring i Kjøbstæderne ligesom deres Dine falkyde Robbervarer baade i store og smaa Partier, tilmed, da Fabrikkerne paa Grund af deres naturlige Overlegenhed kunne gjøre flere Ting billigere; er der ikke noget Krænkende i, saaledes at skulle være undtaget fra Lovens almindelige Bydende? Jeg kjender det af egen Erfaring, jeg hører til en Klasse af Embedsmænd, som er undtaget fra, hvad der gjælder for alle Andre, hvem man nemlig stedse har nægtet Bestalling paa Tider, hvor alle andre Embedsmænd have saadan; jeg for mit Vedkommende føler det dobbelt krænkende og saarende, efterat der foreligger Udvalgsbetænkning, hvori der staaer, at en saadan Ret maatte tilkomme mig; men jeg har ingen Talsmand haft — jeg beder det ærede Thing und-

skyldbe, at jeg gjør denne Excursion, og jeg skal vende tilbage til Sagen. Man siger nu, at Robbersmedene vidste, hvad de gif ind paa; jeg maa dog gøre opmærksom paa, at disse i mange Aar have haft Grund til at vente, at de omhandlede Privilegier engang maatte blive ophævede; i over 20 Aar have Robbersmedene haft varme Forsvarere, først i Stænderne og senere her i Salen. Man siger fremdeles, at naar Robbersmedene kunne blive deelagtiggjorte i den samme Huseringsfrihed, som Robberværkerne have, kunne de ikke klage. Jeg fandt det meget træffende, hvor den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgfreds (S. N. Hansen) yttrade under Sagens første Behandling her i Salen, at det næsten var at haane Robbersmedene at give dem en saadan Ret; ja det forekommer mig, at det ligesom vilde være at gjøre Nar ad dem; man kunde næsten ligesaa godt sige til dem: I kan jo kjøbe Robberværkerne og derved selv erholde deres Huseerret, eller og afsjøre dem deres Ret. Det er min Overbeviisning, at Fleertallet af Robbersmedene mere vil lide derunder end vinde derved, og i den Henseende kan det ikke komme i Betragtning, at Enkelte ville profitere derved. Af Betænkningen sees det vel, at der er et Par Robbersmede, som allerede nu, altsaa uberettiget og i Smug, benytte Huseerfriheden; ja, saadanne ville kunne benytte den i større Omfang, de behøve saa ikke længere at gjøre det hemmeligt, men de fattige Robbersmede ville blive endnu uheldigere stillede end før, idet de ikke ville kunne nyde godt af Huseerfriheden; den vil tværtimod blive dem mere til Skade, de ville faa endnu flere Concurrerter, og skulle de benytte denne Ret med de Indskrænkninger, som foreslaaes i det af Udvalgets Fleertal forelagte Lovudkast, forekommer det mig, at der ikke engang kunde være Tale om, at de fattige Robbersmede kunne benytte en saadan Ret.